

MAK2030 HUVIRÜHMADE ARUTELUDE ESIALGNE PÄEVAKAVA

Aeg: 17. mai 2019 kl 10.00-17.00

Koht: Keskkonnaministeeriumi 1. korruse saal, Narva mnt 7a, Tallinn

Juhatas ja protokollis: Keskkonnaministeeriumi (KeM) metsaosakonna juhataja Kristel Järve

Osaesid:

Töörühma liikmed: Andres Talijärv, Toomas Muru, Helen Vimberg, Ülo Vendland, Mart Kullamaa, Tarmo Porgand, Paavo Kaimre, Linda-Mari Väli, Tõnu Ehrpais, Liina Gross, Lehar Lindre, Maila Kuusik, Ülle Läll, Raul Kirjanen, Kristel Järve, Priit Jõeäär, Asko Lõhmus, Imbi Henno

Asendasid: Toomas Härm, Siim Kuresoo, Rainer Kuuba, Aimar Pärnalaas, Ragner Lõbu, Kristine Hindriks

Arutelujuhuid: Arno Baltin, Jaanus Kangur, Viktoria Saat, Ülo Vihma

Eksperdid/tehniline abi: Karli Ligi (KeM), Merje Lesta (KeM), Maret Parv (KeM), Rauno Reinberg (KeM), Taimo Aasma (KeM), Andres Onemar (KeA), Tarvo Roose (KeA), Ragne Oja (KAUR), Rainer Laigu (RMK)

Vaatleja: metsakogu asendusliige Hele Kängsepp

Päevakord:

9.30-10.00 - Tervituskohv

10.00-13.00 9. probleemrühma arutelu

Elurikkuse ja metsamajanduse seosed: *Ülevaade elurikkuse olukorrast ja metsamajanduse mõjust (sh pinnase kahjustamine) sellele on ebapiisav, metsanduses on tarvis kasutada elurikkuse säilimist toetavaid majandamisvõtteid.*

sh paus

13.00-14.00 Lõuna (pakutakse koha peal)

14.00-17.00 2. probleemrühma arutelu

Metsamajanduse ruumiline kavandamine: *metsamajanduse kavandamisel tuleb senisest enam arvestada loodusväärtustega. Elurikkuse ja elupaikade säilimiseks on vaja raieid ruumiliselt planeerida.*

Kokkuvõte:

Toimus MAK2030 huvirühmade arutelude II ploki teine kohtumine. Päeva esimeses pooles arutlesid töörühma liikmed probleemrühma „Elurikkuse ja metsamajanduse seosed“ teemal ning päeva teises pooles probleemrühma „Metsamajanduse ruumiline kavandamine“ teemal. Esmalt toimusid arutelud rühmades ning seejärel ühiselt. Rühmade arutelu kokku lepitud ettepanekud ja erimeelsused on toodud protokollis lisas 1. Kohtumise lõplikud tulemused on toodud protokollis lisas 2.

Päevakorrapunktide kaupa:

9. probleemrühma „Elurikkuse ja metsamajanduse seosed“ arutelu

Päeva esimeses pooles toimus laudkondades kolmanda probleemrühma „Elurikkuse ja metsamajanduse seosed“ arutelu. Neljas rühmas kokku lepitud ettepanekud ja erimeelsused on kirjas protokollis lisas 1 punktis 1.

Pärast laudkondade arutelude lõppemist jätkati saalis ühise aruteluga.

Arutelu lõplikud tulemused, nii ühisosa, erimeelsused kui ka arutamata jäänud rühmaettepanekud, on kirjas protokollis lisas 2 punktis 1.

10. probleemrühma „Metsamajanduse ruumiline kavandamine“ arutelu

Päeva teises pooles toimus laudkondades neljanda probleemrühma „Metsamajanduse ruumiline kavandamine“ arutelu. Neljas rühmas kokku lepitud ettepanekud ja erimeelsused on kirjas protokollis lisas 1 punktis 1.

Pärast rühmaarutelude lõppemist jätkati samal teemal töörühma ühise aruteluga. Arutelu lõplikud tulemused, nii ühisosa, erimeelsused kui ka arutamata jäänud rühmaettepanekud, on kirjas protokollis lisas 2 punktis 1.

LISA 1

Metsanduse arengukava aastani 2030 koostamise 17. mai huvirühmade rühmaarutelu tulemused

1. Üheksanda probleemrühma rühmaarutelude tulemused

Elurikkuse ja metsamajanduse seosed: Ülevaade elurikkuse olukorrast ja metsamajanduse mõjust (sh pinnase kahjustamine) sellele on ebapiisav, metsanduses on tarvis kasutada elurikkuse säilimist toetavaid majandamisvõtteid

1.1 Rühmaaruteludes kokku lepitud ettepanekud:

Rühm nr 1

- 1.1.1 Metsa elurikkuse seire parandamiseks olemasoleva riigi seiresüsteemi tõhustamine ja täiendamine

Metsade elurikkuse säilitamiseks:

- 1.1.2 liikuda metsa majandades metsade struktuuri ühtlasema vanuselise jaotumise suunas
- 1.1.3 analüüsida säilikpuude ja surnud puidu jätmise praktikaid ning sellest lähtuvalt kaasajastada metsade elurikkuse säilitamiseks vajalikud meetmeid
- 1.1.4 Püsimetsanduse propageerimisel lähtuda teadusuuringutest
- 1.1.5 Metsalindude arvukuse vähenemise põhjused välja selgitada sh metsade majandamise mõju ja lähtuvalt uuringu tulemustest rakendada meetmeid.
- 1.1.6 Koostada teabematerjal kevad-suviste raiete mõju vähendamiseks linnustikule.

Rühm nr 2

Metsa elurikkuse seire parandamiseks:

- 1.1.7 tervikliku riigi seire-infosüsteemi loomine
- 1.1.8 olemasoleva seiresüsteemi tõhustamine (kogutud andmete parem süstematiseerimine, andmeanalüüsivõimekuse tõstmine) ja täiendamine (rohkem liike, Loodusdirektiivi elupaigatüübid ja liigid, sh seisundite põhjuste leidmine, VEPide inventuur (koos rakendusmehhanismi ja kohese kompensatsiooni väljatöötamisega), linnustiku seire ühendamine maastikuseirega)

Metsade elurikkuse säilitamiseks:

- 1.1.9 piiranguid seades arvestada kõikide mõjudega ja põhineda teadusel, kompenseerida majanduslik kahju
- 1.1.10 analüüsida säilikpuude (kvalitatiivsete tunnuste) ja surnud puidu jätmise praktikaid
- 1.1.11 uurida väärislehtpuude kaitsevajadusi/suunata metsa majandamisvõtetega väärislehtpuude osakaalu suurenemist läbi teadlikkuse suurendamise

Metsalindude arvukuse vähenemise peatamiseks:

- 1.1.12 selgitada välja põhjused (uuringud)
- 1.1.13 teavitada omanikke kevad-suviste raiete mõjust linnustikule ja koostada juhendmaterjale mõju vähendamiseks (sh hea tava metsa majandamise võtted)
- 1.1.14 Teavitada omanikke lehtpuude ja põõsaste säilitamisest raieala servakoosluses mesilaste healuks.
- 1.1.15 Rakendada meetmeid šaakali ja kähriku arvukuse vähendamiseks

- 1.1.16 Analüüsida marutõve vaktsiini kasutamise ulatust ja mõju.
- 1.1.17 Rakendada šaakali kahju hüvitamist.

Rühm nr 3

Metsa elurikkuse seire parandamiseks:

- 1.1.18 tervikliku ja kasutajasõbraliku ruumiandmetega seotud loodusväärtuste-infosüsteemi loomine, mis põhineb võimalikult suurel määral avaandmetel
- 1.1.19 jätkuvalt reformimata maadel loodusväärtuste hindamine

Metsade elurikkuse säilitamiseks:

- 1.1.20 kasutada elurikkust säilitavaid metsa majandamise võtteid sealhulgas vajadusel erisused era- ja riigimetsa osas. Näiteks: püsimeetsanduse kasutamine, kõiki huve arvestav majandamine, maaparandussüsteemide rekonstrueerimise praktika muutmine, riigimetsa pindala säilitamine;
- 1.1.21 seada asjakohaseid piiranguid arvestades kõikide mõjudega ja põhinedes teadusel;
- 1.1.22 analüüsida säilikpuude ja surnud puidu jätmise praktikaid
- 1.1.23 omanike teadlikkuse tõstmine

Metsalindude arvukuse vähenemise peatamiseks:

- 1.1.24 teavitada omanikke kevad-suviste raiete mõjust linnustikule ja koostada juhendmaterjale mõju vähendamiseks (sh hea tava)
- 1.1.25 võtta kasutusele metsa majandamise võtted linnustiku suurendamiseks (teostada heterogeenset hooldusraiet, loobuda teatud kohtades hooldusraiest, muuta säilikpuude jätmise praktikaid, jätta rohkem surnud puitu, jätta põõsaid, kasutada püsimeetsandust, hoiduda metsatöödest kevadsuvisel ajal)

Rühm nr 4

Metsa elurikkuse seire parandamiseks:

- 1.1.26 tervikliku riigi seire-infosüsteemi loomine
- 1.1.27 olemasoleva seiresüsteemi tõhustamine ja kasutuse lihtsustamine (kogutud andmete parem süstematiseerimine, andmeanalüüsivõimekuse tõstmine) ja täiendamine (rohkem liike, Loodusdirektiivi elupaigatüübid ja liigid, sh seisundite põhjuste leidmine, VEPide inventuur, linnustiku seire ühendamine maastikuseirega)
- 1.1.28 jätkuvalt reformimata maadel loodusväärtuste hindamine

Metsade elurikkuse säilitamiseks:

- 1.1.29 liikuda metsa majandades metsade struktuuri ühtlasema vanuselise jaotumise suunas, arvestades täiel määral elustiku vajadustega.
- 1.1.30 piiranguid seades arvestada kõikide mõjudega ja põhineda teadusel, kompenseerida majanduslik kahju
- 1.1.31 kasutada riigimetsas elurikkust säilitavaid metsa majandamisvõtteid (kõiki huve arvestav majandamine, loodusväärtuste inventeerimine, maaparandussüsteemide rekonstrueerimise praktika ülevaatamine, riigimetsa pindala säilitamine). RMK peaks olema eeskuju näitaja erametsaomanikele.
- 1.1.32 kaitstavatel aladel ainult püsimeetsandust kasutada/keelata uuendusraied
- 1.1.33 diferentseerida raievanused lähtuvalt kaitsestaatuselt ja metsa põlisusest
- 1.1.34 analüüsida säilikpuude ja surnud puidu jätmise praktikaid
- 1.1.35 muuta säilikpuude ja surnud puidu jätmiseks regulatsioone (täpsemad põhimõtted säilikpuude jaoks, säilikpuude hulga suurendamine, väärislehtpuude jätmine)

säilikpuudena, surnud puidu varu jätmise, [minimaalselt 25% metsaalast jätta raiumata]) / *nurksulgudes on erimeelsus selles, kas jätta raiumata 25%* /

1.1.36 lihtsustada keskkonnainspeksioonil säilikpuude hulga kontrollimist

1.1.37 Metsalindude arvukuse vähenemise peatamiseks võtta kasutusele metsa majandamise võtted linnustiku suurendamiseks (teostada heterogeenset hooldusraiet, loobuda teatud kohtades hooldusraiest, muuta säilikpuude jätmise praktikaid, jätta rohkem surnud puitu, jätta põõsaid, kasutada püsimeetsandust, kevad-suvisel ajal mitte kasutada, hakkepuidu hakkimine kevad-suvisel perioodi keelata)

Looduslike häiringualade elustiku kaitse tagamiseks otsustada juhtumipõhiselt, arvestades looduskaitse vajadusi:

1.1.38 kas ala jätta looduslikule arengule

1.1.39 kas ala jätta looduslikule arengule kaitstavatel aladel

1.1.40 Kaitsealuste metsade majandamise regulatsioon viia metsaseadusest looduskaitseadusesse.

1.2 Rühmaaruteludes jäänud erimeelsused:

Rühm nr 1

Metsade elurikkuse säilitamiseks:

1.2.1 Oluline et majanduslik kahju kompenseeritaks.

1.2.2 Majanduslikku kahju saab kompenseerida lähtuvalt piirangu kehtestaja võimekusest.

Rühm nr 2

Metsade elurikkuse säilitamiseks:

1.2.3 raiemahtu vähendada (4 miljonit tihumeetrit aastas)

1.2.4 kasutada riigimetsas elurikkust säilitavaid metsa majandamisvõtteid (üleminek püsimeetsandusele, kõiki huve arvestav majandamine, loodusväärtuste inventeerimine, maaparandussüsteemine rekonstrueerimise praktika muutmine, RMK juhtimise muutmine, riigimetsa pindala säilitamine)

1.2.5 kaitstavatel aladel ainult püsimeetsandust kasutada/keelata uuendusraied

1.2.6 tõsta raievanuseid puuliigist ja kaitstaval alal paiknemisest lähtuvalt

1.2.7 muuta säilikpuude ja surnud puidu jätmiseks regulatsioone (täpsemad põhimõtted säilikpuude jaoks, säilikpuude hulga suurendamine, väärislehtpuude jätmise säilikpuudena, surnud puidu varu jätmise, minimaalselt 25% metsaalast jätta raiumata)

/kõigi punktide erimeelsuse põhjuseks on vaatelised probleemid/

Metsalindude arvukuse vähenemise peatamiseks:

1.2.8 võtta kasutusele metsa majandamise võtted linnustiku suurendamiseks (teostada heterogeenset hooldusraiet, loobuda teatud kohtades hooldusraiest, muuta säilikpuude jätmise praktikaid, jätta rohkem surnud puitu, jätta põõsaid, kasutada püsimeetsandust, kevad-suvisel ajal mitte kasutada)

- 1.2.9 jätkata kohustusliku raierahuga riigimetsas, erametsas soovituslik */erimeelsuse põhjus riigimetsas ei ole ka vaja igal pool, raierahu tuleks hinnata kvalitatiivselt/*
- 1.2.10 kehtestada üleriigiline kevad-suvine raierahu (15. aprill – 15. juuli; 15. märts – 15. juuli; kaitsealadele 15. märts – 31. august) */erimeelsuse põhjus kuupäevad/*

Rühm nr 3

- 1.2.11 Metsa elurikkuse seire parandamiseks ettevaatusprintsipi õiguslik sisustamine andmete puudumise olukorras – erimeelsus, kuidas ettevaatusprintsipi täpsemalt rakendada

Metsade elurikkuse säilitamiseks:

- 1.2.12 kaitsealadel keelatakse uuendusraied
- 1.2.13 raiemahu vähendamine
- 1.2.14 muuta säilikpuude ja surnud puidu jätmiseks regulatsioone (täpsemad põhimõtted säilikpuude jaoks, säilikpuude hulga suurendamine, väärislehtpuude jätmise säilikpuudena, surnud puidu varu jätmise, minimaalselt 25% metsaalast jätta raiumata)

Metsade elurikkuse säilitamiseks:

- 1.2.15 kaitsealadel keelatakse uuendusraied
- 1.2.16 raiemahu vähendamine
- 1.2.17 muuta säilikpuude ja surnud puidu jätmiseks regulatsioone (täpsemad põhimõtted säilikpuude jaoks, säilikpuude hulga suurendamine, väärislehtpuude jätmise säilikpuudena, surnud puidu varu jätmise, minimaalselt 25% metsaalast jätta raiumata)
- 1.2.18 Metsalindude arvukuse vähenemise peatamiseks kehtestada üleriigiline kevad-suvine raierahu

Rühm nr 4 erimeelsusi ei kirjeldanud.

2. Kümneenda probleemrühma rühmaarutelude tulemused

<p>Metsamajanduse ruumiline kavandamine: <i>metsamajanduse kavandamisel tuleb senisest enam arvestada loodusväärtustega. Elurikkuse ja elupaikade säilimiseks on vaja raieid ruumiliselt planeerida</i></p>
--

2.1 Rühmaaruteludes kokku lepitud ettepanekud:

Rühm nr 1

Metsamaastike sisese ja vahelise sidususe parandamiseks:

- 2.1.1 suurendada metsaomanike teadlikkust erinevate metsa majandamisvõtete kasutamisest
- 2.1.2 suurendada ühiskonna teadlikkust erinevate metsa majandamisvõtete ühiskondlikust kasust ja otstarbest
- 2.1.3 ruumilisel planeerimisel lähtutakse printsibiist, et piirangud tuleks koheselt kompenseerida

- 2.1.4 Kaitse eeskirja seletuskirjas tuua välja kaitse piirangute majanduslik mõju rahalises väärtuses ja omanikule kompenseeritav summa.
- 2.1.5 Kaitsealade piirangute menetlemine tähtajaliseks (lõplik otsus 24 kuu jooksul). Sellel perioodil saamata jäänud tulu tuleb kompenseerida
- 2.1.6 Väärtuslike metsaalade säilitamiseks inventeerimisel leitavad VEPI-d võtta kaitse alla 20ks aastaks riigi- ja erametsas eeldusel et kompenseeritakse omanikule saamata jääv tulu.

Rohevõrgustiku planeerimise ja toimimise parandamiseks:

- 2.1.7 selgitatakse rohevõrgustiku olemust
- 2.1.8 rohevõrgustiku planeerimise ja toimimise parandamiseks lähtutakse tervikvaatest kus arvestatakse kõikide osapoolte huve

Rühm nr 2

Metsamaastike sisese ja vahelise sidususe parandamiseks:

- 2.1.9 suurendada metsaomanike teadlikkust erinevate metsa majandamisvõtete kasutamisest (lageraie alternatiivid, hea tava, püsimeetsandus), sh piirangute asjakohase kompenseerimisega
- 2.1.10 metsamaastike planeerimise põhimõtted välja töötamine sh arvestuslangi põhimõtte rakendamine tervikpiirkonna erametsade kohta koos kompensatsiooni mehhanismiga */Pole teada, kes seda teeb ja kes maksab/*
- 2.1.11 riigimetsale koostada ülepinnaline metsamajandamise kava (majandamisüksuse kaupa)/arvestada raiete maastikulise paiknemisega.
- 2.1.12 metsa uuenemise kriteeriumite üle vaatamine

Rohevõrgustiku planeerimise ja toimimise parandamiseks:

- 2.1.13 Suurendada KOV metsandusalast kompetentsi rohealde planeerimiseks.
- 2.1.14 terviklik lähenemine, arvestades tuumalasiid ja sidusust */NB! erinevad osapooled saavad sellest erinevalt aru st et rohevõrgustikku määratakse erinevatel tasanditel ja erinevatel täpsustel/*
- 2.1.15 selgitatakse rohevõrgustike olemust erinevatel tasanditel
- 2.1.16 suurendatakse riigi, KOV ja metsaomanike koostööd
- 2.1.17 täpsustatakse rohevõrgustiku eesmärke ja piirangute seadmise võimalusi, tuuakse sisse linnametsade (linn kui asula mitte kohalik omavalitsus) ja puhkemetsade mõiste planeerimisseadusesse
- 2.1.18 täpsustatakse piiranguid rohevõrgustiku alal (raadamise keelamine/kompensatsioonialade nõue, raietulu maksustamise erisus, kohustuslik metsa majandamiskava suurmaaomanikele)
- 2.1.19 avaldatakse terviklik info riiklike registrites

Rühm nr 3

- 2.1.20 Metsamaastike sisese ja vahelise sidususe parandamiseks koostada riigimetsale ülepinnaline planeering, arvestada raiete maastikulise paiknemisega, kaaludes kõiki erinevaid mõjusid
- 2.1.21 Väärtuslike metsaalade säilitamiseks inventeerida kiiresti kõik vääriselupaigad riigi- ja erametsas ning tagada õiglane kompenseerimine.
- 2.1.22 Nõmmemetsade kaitsevajaduse täpsustamine ja vajadusel tegevuskava koostamine
- 2.1.23 Pool-looduslike alade taastamise ja kaitsega jätkamine - lisaks raiesmike looduslikule uuenemisele jätkamine.

Rühm nr 4

Metsamaastike sisese ja vahelise sidususe parandamiseks:

2.1.24 metsamaastike planeerimise põhimõtete välja töötamine, sh näiteks säilitades võimalikult loodusiku taimestikuga alasid.

2.1.25 suurendada metsaomanike teadlikkust sidusust suurendavate metsamajandamisvõtete kasutamisest.

Kaitstavatel aladel (piiranguvööndid) metsa majandamise suunamiseks:

2.1.26 täpsustada ja selgitada piiranguvööndi rolli

2.1.27 täpsustada ja uuendada piiranguvööndite kaitse-eeskirju

Väärtuslike metsaalade säilitamiseks:

2.1.28 inventeerida võimalikult kuluefektiivselt kõik VEpid riigi- ja erametsas

2.1.29 vanade loodusmetsade mõiste täpsustamine

2.1.30 tõhustatakse erametsades VEpi kaitsemeetmeid. VEpid kaitsele aitab kaasa ka sertifitseerimine.

2.2 Rühmaaruteludes jäänud erimeelsused:

Rühm nr 1

2.2.1 Kaitstavatel aladel metsa majandamise suunamiseks seada range kaitse all olevatele aladele mahuline ülempiir (nt 230 tuhat ha metsamaast), et tagada kaitsealade kvalitatiivne valim. Olemasolevatel kaitsealadel teha kaitseväärtuste ja kaitsepiirangute kvalitatiivne inventeerimine.

Rühm nr 2

Kaitstavatel aladel (piiranguvööndid) metsa majandamise suunamiseks:

2.2.2 täpsustada ja selgitada piiranguvööndi rolli /erimeelsus – pidevalt kaitse-eeskirjade juures tehakse, sõnastus ebaselge/

2.2.3 täpsustada ja uuendada piiranguvööndite kaitse-eeskirju/erimeelsus – niikuinii uuendatakse ja täpsustatakse/

2.2.4 keelata piiranguvööndis Natura elupaigatüüpidesse kuuluvate metsade, vääriselupaikade ja vanade loodusmetsade raie/erimeelsus: täna on rangelt kaitstavate ja kaitstavate alade osakaal juba suur, viia proportsionaalseks naaberriikidega. Ei ole nõus ühtegi hektarit veel range kaitse alla võtma./

2.2.5 vähendada piiranguvööndites lubatud lageraiete pindala

2.2.6 läbi viia ökoloogiline maksureform piiranguvööndites /erimeelsus: ökoloogiline maksureform vajab selgitust/

2.2.7 parem järelevalve piiranguvööndite raiete üle/erimeelsus: ei ole inspektoreid juurde vaja/

2.2.8 Piiranguvööndites keelatakse uuendusraied. /erimeelsus: täna on rangelt kaitstavate ja kaitstavate alade osakaal juba suur, viia proportsionaalseks naaberriikidega. Ei ole nõus ühtegi hektarit veel range kaitse alla võtma./

Rühm nr 3

2.2.9 Vääriselupaikade regulatsioon viia looduskaitse regulatsiooni alla.

2.2.10 Taastada seaduses hoiu-, kaitse- ja tulundusmetsa mõisted ja konkretiseerida metsamajandamise ulatus kaitsemetsades

Rühm nr 4

Kaitstavatel aladel (piiranguvööndid) metsa majandamise suunamiseks:

2.2.11 keelata piiranguvööndis Natura elupaigatüüpidesse kuuluvate metsade, vääriselupaikade ja vanade loodusmetsade raie

2.2.12 vähendada piiranguvööndites lubatud lageraiete pindala

2.2.13 läbi viia ökoloogiline maksureform piiranguvööndites

LISA 2

Metsanduse arengukava aastani 2030 koostamise 17. mai huvirühmade arutelu lõplikud tulemused

1. Üheksanda probleemrühma ühise arutelu tulemused

Elurikkuse ja metsamajanduse seosed: Ülevaade elurikkuse olukorrast ja metsamajanduse mõjust (sh pinnase kahjustamine) sellele on ebapiisav, metsanduses on tarvis kasutada elurikkuse säilimist toetavaid majandamisvõtteid

1.1 Ühiselt lepiti kokku ettepanekud:

1.1.1 Olemasolevat seiresüsteemi täiendatakse eesmärgiga omada metsa elurikkuse seisundi kohta igakülgset ja ajakohast ülevaadet.

Metsade elurikkuse säilitamiseks:

1.1.2 uurida säilikpuude ja surnud puidu jätmise praktikaid

1.1.3 kasutada elurikkust säilitavaid metsa majandamise võtteid

1.1.4 Metsaomanike teavitamine metsamajandamise mõjust linnustikule, sh läbi teabematerjali koostamise.

1.1.5 Võtta kasutusele metsa majandamise [proportsionaalsed] võtted linnustiku arvukuse vähenemise peatamiseks. /erimeelsus selles, kas seada proportsionaalselt või mitte/

1.2 Erimeelsusele jäädi:

Metsade elurikkuse säilitamiseks:

1.2.1 liikuda metsa majandades metsade struktuuri ühtlasema vanuselise jaotumise suunas/erimeelsus, sest ei taga metsade elurikkust, kui raieringid on liiga lühikesed ja kuna erinevate osapoolte jaoks ei ole selge ühtlase vanuselise jaotumise mõiste/

1.2.2 seada asjakohaseid piiranguid arvestades kõikide mõjudega ja põhinedes teadusel

1.2.3 kasutada elurikkust säilitavaid metsa majandamise võtteid /siiani on ühisosa/, sealhulgas vajadusel erisused era- ja riigimetsa osas. Näiteks: püsimetsanduse kasutamine, maaparandussüsteemine rekonstrueerimise praktika muutmine, riigimetsa pindala säilitamine. /erimeelsus kõiges peale ühisosa/

1.2.4 Metsalindude arvukuse vähenemise põhjused välja selgitada sh metsade majandamise mõju ja lähtuvalt olemasolevate uuringute tulemustest rakendada meetmeid.

1.2.5 Näited ühisosa (Võtta kasutusele metsa majandamise [proportsionaalsed] võtted linnustiku arvukuse vähenemise peatamiseks) juurde - näiteks: teostada heterogeenset hooldusraiet, loobuda teatud kohtades hooldusraiest, muuta säilikpuude jätmise praktikaid, jätta surnud puitu, jätta põõsaid, kasutada püsimetsandust, raierahu /erimeelsus selles, et ei tea, kas need avaldavad mõju/

1.3 Vaadata üle lähtuvalt eelmistest kokkulepetest:

1.3.1 Metsa elurikkuse andmestiku ja selle kättesaadavuse parandamiseks tervikliku ja kasutajasõbraliku ruumiandmetega seotud loodusväärtuste-infosüsteemi arendamine, mille andmed on võimalikult suurel määral igäühele kättesaadavad. /võimalusel ühendada pühapaikade punkti juures arutatud punktiga/

1.4 Rühmaaruteludes kokkulepitud ettepanekud, mis jäid ühiselt arutamata:

Metsade elurikkuse säilitamiseks:

- 1.4.1 püsimeetsanduse propageerimisel lähtuda teadusuuringutest
- 1.4.2 uurida väärislehtpuude kaitsevajadusi/suunata metsa majandamisvõtetega väärislehtpuude osakaalu suurenemist läbi teadlikkuse suurendamise
- 1.4.3 omanike teadlikkuse tõstmine
- 1.4.4 kaitstavatel aladel ainult püsimeetsandust kasutada/keelata uuendusraied
- 1.4.5 diferentseerida raievanused lähtuvalt kaitsestaatusest ja metsa põlisusest
- 1.4.6 muuta säilikpuude ja surnud puidu jätmiseks regulatsioone (täpsemad põhimõtted säilikpuude jaoks, säilikpuude hulga suurendamine, väärislehtpuude jätmise säilikpuudena, surnud puidu varu jätmise, [minimaalselt 25% metsaalast jätta raiumata]) */nurksulgudes erimeelsus/*
- 1.4.7 lihtsustada keskkonnainspeksioonil säilikpuude hulga kontrollimist
- 1.4.8 Looduslike häiringualade elustiku kaitse tagamiseks otsustada juhtumipõhiselt, arvestades looduskaitse vajadusi, kas ala jätta looduslikule arengule [kaitstavatel aladel] */nurksulgudes erimeelsus/*
- 1.4.9 Teavitada omanikke lehtpuude ja põõsaste säilitamisest raieala servakoosluses mesilaste heaoluks.
- 1.4.10 Rakendada meetmeid šaakali ja kährliku arvukuse vähendamiseks
- 1.4.11 Analüüsida marutõve vaktsiini kasutamise ulatust ja mõju.
- 1.4.12 Rakendada šaakali kahju hüvitamist.
- 1.4.13 Kaitsealuste metsade majandamise regulatsioon viia metsaseadusest looduskaitseadusesse.

1.5 Rühmaarutelude erimeelsused (ühiselt arutamata):

- 1.5.1 Metsa elurikkuse seire parandamiseks ettevaatusprintsipi õiguslik sisustamine andmete puudumise olukorras. */erimeelsus selles, kuidas ettevaatusprintsipi täpsemalt rakendada/*

Metsade elurikkuse säilitamiseks:

- 1.5.2 Oluline et majanduslik kahju kompenseeritaks.
- 1.5.3 Majanduslik kahju saab kompenseerida lähtuvalt piirangu kehtestaja võimekusest.
- 1.5.4 raiemahtu vähendada (4 miljonit tihumeetrit aastas)
- 1.5.5 kasutada riigimetsas elurikkust säilitavaid metsa majandamisvõtteid (üleminek püsimeetsandusele, kõiki huve arvestav majandamine, loodusväärtuste inventeerimine, maaparandussüsteemide rekonstrueerimise praktika muutmine, RMK juhtimise muutmine, riigimetsa pindala säilitamine)
- 1.5.6 kaitstavatel aladel ainult püsimeetsandust kasutada/keelata uuendusraied
- 1.5.7 tõsta raievanuseid puuliigist ja kaitstaval alal paiknemisest lähtuvalt
- 1.5.8 muuta säilikpuude ja surnud puidu jätmiseks regulatsioone (täpsemad põhimõtted säilikpuude jaoks, säilikpuude hulga suurendamine, väärislehtpuude jätmise säilikpuudena, surnud puidu varu jätmise, minimaalselt 25% metsaalast jätta raiumata)
/punktide 1.4.1-1.4.8 erimeelsuse põhjuseks on vaatelised probleemid/
- 1.5.9 kaitsealadel keelatakse uuendusraied
- 1.5.10 raiemahu vähendamine
- 1.5.11 muuta säilikpuude ja surnud puidu jätmiseks regulatsioone (täpsemad põhimõtted säilikpuude jaoks, säilikpuude hulga suurendamine, väärislehtpuude jätmise

säilikpuudena, surnud puidu varu jätmise, minimaalselt 25% metsaalast jätta raiumata)

Metsalindude arvukuse vähenemise peatamiseks:

- 1.5.12 võtta kasutusele metsa majandamise võtted linnustiku suurendamiseks (teostada heterogeenset hooldusraiet, loobuda teatud kohtades hooldusraiest, muuta säilikuude jätmise praktikaid, jätta rohkem surnud puitu, jätta põõsaid, kasutada püsimetsandust, kevad-suvisel ajal mitte kasutada)
- 1.5.13 jätkata kohustusliku raierahuga riigimetsas, erametsas soovituslik */erimeelsuse põhjus riigimetsas ei ole ka vaja igal pool, raierahu tuleks hinnata kvalitatiivselt/*
- 1.5.14 kehtestada üleriigiline kevad-suvine raierahu (15. aprill – 15. juuli; 15. märts – 15. juuli; kaitsealadele 15. märts – 31. august) */erimeelsuse põhjus kuupäevad/*
- 1.5.15 kehtestada üleriigiline kevad-suvine raierahu

2. Kümneenda probleemrühma ühise arutelu tulemused

Metsamajanduse ruumiline kavandamine: *metsamajanduse kavandamisel tuleb senisest enam arvestada loodusväärtustega. Elurikkuse ja elupaikade säilimiseks on vaja raieid ruumiliselt planeerida*

2.1 Ühiselt lepiti kokku ettepanekud:

Metsamaastike sisese ja vahelise sidususe parandamiseks:

- 2.1.1 suurendada metsaomanike teadlikkust erinevate metsamajandamisvõtete kasutamisest
- 2.1.2 metsamaastike planeerimise sisu ja eesmärgi välja selgitamine ning vajadusel planeerimise põhimõtete välja töötamine
- 2.1.3 Väärtuslike metsaalade säilitamiseks inventeerida kiiresti ja/või võimalikult kuluefektiivselt kõik vääriselupaigad riigi- ja erametsas
- 2.1.4 Rohevõrgustiku planeerimise ja toimimise parandamiseks tutvustatakse laiapõhjaliselt rohevõrgustiku sisu.
- 2.1.5 Määratakse rohevõrgustiku mittefunktsionaalsed piirkonnad ja parandatakse nende kvaliteeti

2.2 Erimeelsusele jäädi:

- 2.2.1 Metsamaastike sisese ja vahelise sidususe parandamiseks koostada riigimetsale [ülepinnaline planeering/metsamajandamise kava], arvestada raiete maastikulise paiknemisega, kaaludes kõiki erinevaid mõjusid /käsitleda nii nagu esimeses aruteluringis vt. probleemrühm nr 4/
- 2.2.2 Väärtuslike metsaalade säilitamiseks inventeerida kiiresti ja/või võimalikult kuluefektiivselt kõik vääriselupaigad riigi- ja erametsas, */siiani ühisosa, edasi erimeelsus/* tõhustatakse vääriselupaikade kaitsemeetmeid erametsades ning kompenseeritakse koheselt omanikule saamata jääv tulu */erimeelsus tõhustamise eesmärgis, st kuidas tõhustatakse, ning kompenseerimises – kompenseeritakse vastavalt piirangute seadja võimekusele/*
- 2.2.3 Rohevõrgustiku planeerimise ja toimimise parandamiseks lähtutakse ökoloogilisest tervikvaatest arvestades tuumalasid ja nende sidusust. */erimeelsus: olemasolevat metoodikat ei ole vaja üle korrata arengukavas/*

2.3 Rühmaaruteludes kokkulepitud ettepanekud, mis jäid ühiselt arutamata:

Metsamaastike sisese ja vahelise sidususe parandamiseks:

- 2.3.1 suurendada ühiskonna teadlikkust erinevate metsa majandamisvõtete ühiskondlikust kasust ja otstarbest
- 2.3.2 ruumilisel planeerimisel lähtutakse printsiibist, et piirangud tuleks koheselt kompenseerida
- 2.3.3 metsa uuenemise kriteeriumite üle vaatamine

Kaitstavatel aladel metsa majandamise suunamiseks:

- 2.3.4 kaitse-eeskirja seletuskirjas tuua välja kaitse piirangute majanduslik mõju rahalises väärtuses ja omanikule kompenseeritav summa.
- 2.3.5 kaitsealade piirangute menetlemine tähtajaliseks (lõplik otsus 24 kuu jooksul). Sellel perioodil saamata jäänud tulu tuleb kompenseerida
- 2.3.6 täpsustada ja selgitada piiranguvööndi rolli
- 2.3.7 täpsustada ja uuendada piiranguvööndite kaitse-eeskirju
- 2.3.8 Väärtuslike metsaalade säilitamiseks vanade loodusmetsade mõiste täpsustamine

Rohevõrgustiku planeerimise ja toimimise parandamiseks:

- 2.3.9 suurendada KOV metsandusalast kompetentsi rohealde planeerimiseks.
- 2.3.10 täpsustatakse rohevõrgustiku eesmärgid ja piirangute seadmise võimalusi, tuuakse sisse linnametsade (linn kui asula mitte kohalik omavalitsus) ja puhkemetsade mõiste planeerimisseadusesse
- 2.3.11 täpsustatakse piiranguid rohevõrgustiku alal (raadamise keelamine/kompensatsioonialade nõue, raietulu maksustamise erisus, kohustuslik metsa majandamiskava suurmaomanikele,)
- 2.3.12 avaldatakse terviklik info riiklike registrites
- 2.3.13 Nõmmemetsade kaitsevajaduse täpsustamine ja vajadusel tegevuskava koostamine
- 2.3.14 Pool-looduslike alade taastamise ja kaitsega jätkamine - lisaks raiesmike looduslikule uuenemisele jätmine.

2.4 Rühmaarutelude erimeelsused (ühiselt arutamata):

- 2.4.1 Kaitstavatel aladel metsa majandamise suunamiseks seada range kaitse all olevatele aladele mahuline ülempiir (nt 230 tuhat ha metsamaast), et tagada kaitsealade kvalitatiivne valim. Olemasolevatel kaitsealadel teha kaitseväärtuste ja kaitsepiirangute kvalitatiivne inventeerimine.

Kaitstavatel aladel (piiranguvööndid) metsa majandamise suunamiseks:

- 2.4.2 täpsustada ja selgitada piiranguvööndi rolli /*erimeelsus – pidevalt kaitse-eeskirjade juures tehakse, sõnastus ebaselge*/
- 2.4.3 täpsustada ja uuendada piiranguvööndite kaitse-eeskirju/*erimeelsus – niikuinii uuendatakse ja täpsustatakse!*
- 2.4.4 keelata piiranguvööndis Natura elupaigatüüpidesse kuuluvate metsade, vääriselupaikade ja vanade loodusmetsade raie/*erimeelsus: täna on rangelt kaitstavate ja kaitstavate alade osakaal juba suur, viia proportsionaalseks naaberriikidega. Ei ole nõus ühtegi hektarit veel range kaitse alla võtma.*/
- 2.4.5 vähendada piiranguvööndites lubatud lageraiete pindala

- 2.4.6 läbi viia ökoloogiline maksureform piiranguvööndites
/erimeelsus: ökoloogiline maksureform vajab selgitust/
- 2.4.7 parem järelevalve piiranguvööndite raiete üle/*erimeelsus: ei ole inspektoreid juurde vaja/*
- 2.4.8 keelata piiranguvööndis Natura elupaigatüüpidesse kuuluvate metsade, vääriselupaikade ja vanade loodusmetsade raie
- 2.4.9 vähendada piiranguvööndites lubatud lageraiete pindala
- 2.4.10 läbi viia ökoloogiline maksureform piiranguvööndites

- 2.4.11 Piiranguvööndites keelatakse uuendusraied. */erimeelsus: täna on rangelt kaitstavate ja kaitstavate alade osakaal juba suur, viia proportsionaalseks naaberriikidega. Ei ole nõus ühtegi hektarit veel range kaitse alla võtma./*
- 2.4.12 Vääriselupaikade regulatsioon viia looduskaitse regulatsiooni alla.
- 2.4.13 Taastada seaduses hoiu-, kaitse- ja tulundusmetsa mõisted ja konkretiseerida metsamajandamise ulatus kaitsemetsades